

Document	Vrijgavedocument Archeologie
Plangebied	Uitbreiding ENZA zaden, Enkhuizen, gemeente Enkhuizen
Adviesnummer	22177
Archisnummer	5335392100
Opsteller	C.M. Soonius (regio-archeoloog)
Datum	14-06-2023

Advies (zie afb. 4)	Te verstoren en onderzochte delen (bedrijfsgebouwen en waterpartijen) binnen het plangebied vrijgeven. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie kan hier komen te vervallen. Handhaven dubbelbestemmingen in delen waar archeologie-vriendelijk gebouwd kan worden. Hierbij de vrijstellingsgrenzen van de beleidskaart archeologie 2023 hanteren.
Vervolgtraject	Uitwerking conform evaluatierapport BAAC versie 1.2. Conceptrapport beoordelen.

1. Inleiding

Met dit document delen wij u mede dat het de onderzochte delen binnen het plangebied Uitbreiding ENZA zijn vrijgegeven van verder archeologisch onderzoek. Binnen het plangebied is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft betrekking op het onderzoeksgebied dat wordt beschreven in het Programma van Eisen (PvE) van 05-12-2022.¹

Op 5 oktober is een aanvullend archeologisch advies opgesteld.² Dit vormde de basis van het PvE dat is vervaardigd in opdracht van ENZA. Het veldwerk is uitgevoerd door BAAC en heeft plaatsgevonden van 20 tot en met 24 februari 2023. Inmiddels is het evaluatierapport beoordeeld door Archeologie West-Friesland. De proefsleuven zijn, conform het PvE, aangelegd binnen de te verstoren delen van het plangebied (zie afb. 1 en 2).

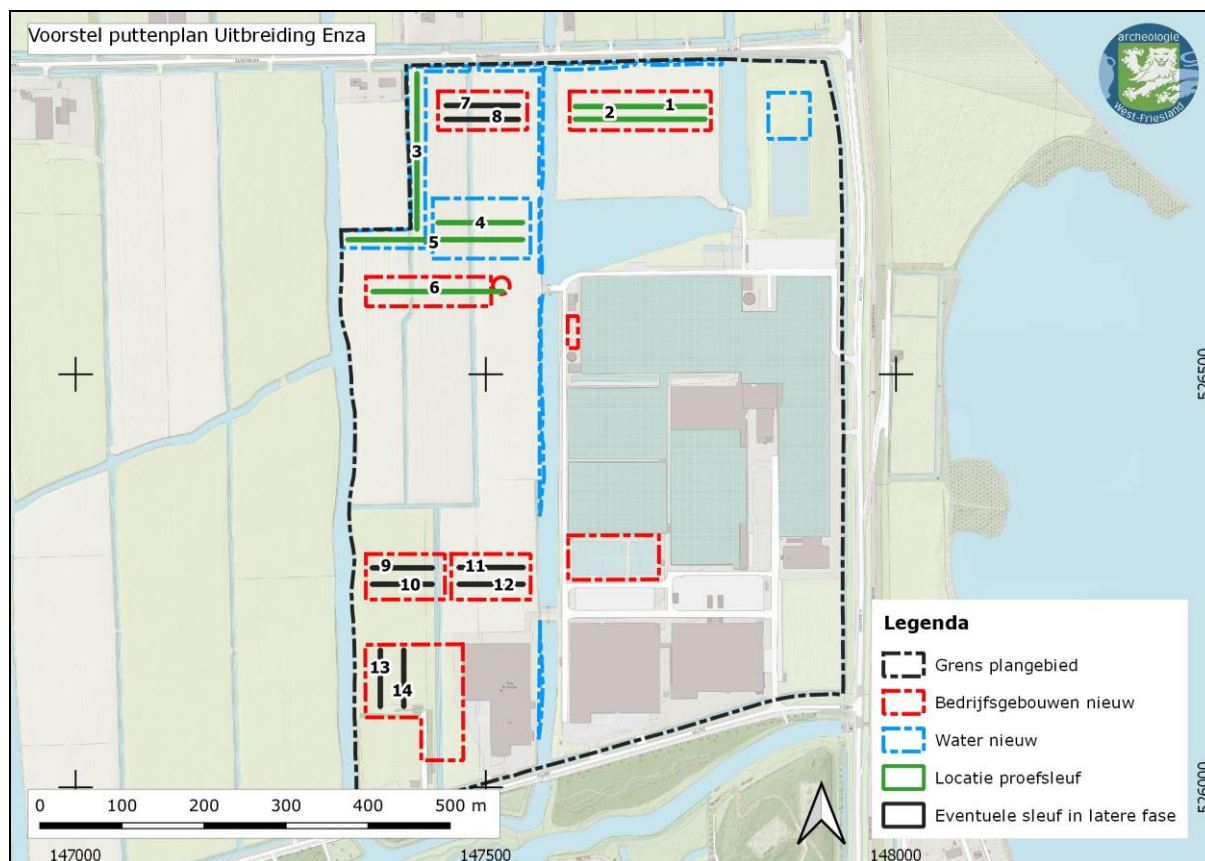
Namens ENZA is AAB (contactpersoon. Dhr. R. van der Wel) bezig met de bestemmingsplanwijziging. Het eindrapport zal nog enige tijd op zich laten wachten vanwege de uitvoering van specialistisch onderzoek. Daarom is onderhavig vrijgavedocument opgesteld op basis van het evaluatierapport. Zo kunnen de bevindingen worden verwerkt in de bestemmingsplanwijziging. De betrokken ambtenaar voor de bestemmingsplanwijziging namens de SED-organisatie is mevr. M. Sijm.

¹ De Groot 2022.

² De Groot & Soonius 2022.

Afbeelding 1. Puttenplan proefsleuvenonderzoek (overgenomen uit evaluatierapport BAAC).

Afbeelding 2. Het plangebied (zwarte stippellijn) en het puttenplan zoals aangegeven in het PvE.

2. Voorlopige resultaten

Het evaluatierapport is op 13 april door Archeologie West-Friesland beoordeeld.³ Bij het conceptrapport zijn enkele inhoudelijke opmerkingen geplaatst. Het voorstel voor het uitvoeren van specialistisch onderzoek is akkoord bevonden.

Het veldwerk is uitgevoerd conform het Programma van Eisen. In totaal zijn 13 werkputten aangelegd. De aanleg van sleuven 3 en 5 was optioneel, van deze is alleen sleuf 3 aangelegd. Van een aantal sleuven is het oppervlak uitgebreid. Proefsleuf 7 is aan de noordzijde uitgebreid om een grondspoor te kunnen begrenzen en interpreteren en aan de zuidzijde om meer inzicht te krijgen in de in sleuf 8 aangetroffen sporen. Om dezelfde reden is sleuf 8 aan de west- en zuidzijde uitgebreid. Aansluitend aan sleuf 3 is een oppervlak van 452 m² blootgelegd om meer inzicht te verkrijgen in de hier aangetroffen spoorconcentratie. In totaal is op deze wijze 3.348 m² onderzocht. Daarbij zijn drie vindplaatsen aangetroffen.

De voorlopige conclusie en het advies van BAAC is als volgt geformuleerd:

De waardering van de vindplaatsen is gebaseerd op wat er in deze fase van het onderzoek bekend is. Het onderzoek moet nog verder uitgewerkt worden, waarbij in principe nieuwe gegevens naar voren kunnen komen die de waardering van de vindplaats beïnvloeden.

Vindplaats 1, de nederzettingsresten uit de bronstijd, is in principe behoudenswaardig. Echter, binnen de begrenzing van de voorgenomen verstoringen is de vindplaats gedurende het onderzoek al grotendeels onderzocht. Hierbij zijn alle sporen gecoupeerd en afgewerkt zoals gebruikelijk bij een opgraving. Verder onderzoek van de vindplaats zal vermoedelijk slechts in beperkte mate

³ Ter Wal 2023.

nieuwe sporen opleveren. BAAC adviseert daarom geen nader onderzoek uit te voeren ter plaatse van deze vindplaats.

De vindplaatsen 2 en 3 worden volgens bovenstaande waardering niet-behoudenswaardig geacht. BAAC adviseert daarom ook voor deze vindplaatsen geen nader onderzoek.

3. Advies

Archeologie West-Friesland neemt het advies van BAAC over en adviseert de onderzochte delen binnen het plangebied vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. Voor de niet onderzochte delen wordt geadviseerd de vrijstellingsgrenzen van de beleidskaart archeologie over te nemen in de vorm van dubbelbestemmingen. Hieronder volgt een korte toelichting.

Bedrijfsgebouwen en waterpartijen

De bedrijfsgebouwen en waterpartijen zijn voldoende onderzocht door middel van het proefsleuvenonderzoek en kunnen worden vrijgegeven.

Sinds het advies uit oktober 2022 is het plan enigszins gewijzigd (afb. 3). De warmteopslagtank wordt iets naar het oosten verplaatst. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat de uitbreiding van het bedrijfsgebouw en de verplaatsing van de warmteopslagtank kunnen worden vrijgegeven. Deze wijziging is verwerkt in de vrijgavekaart (afb. 4).

Afbeelding 3. Aanpassing plannen (vergelijk met bovenstaande afbeelding).

Kassen

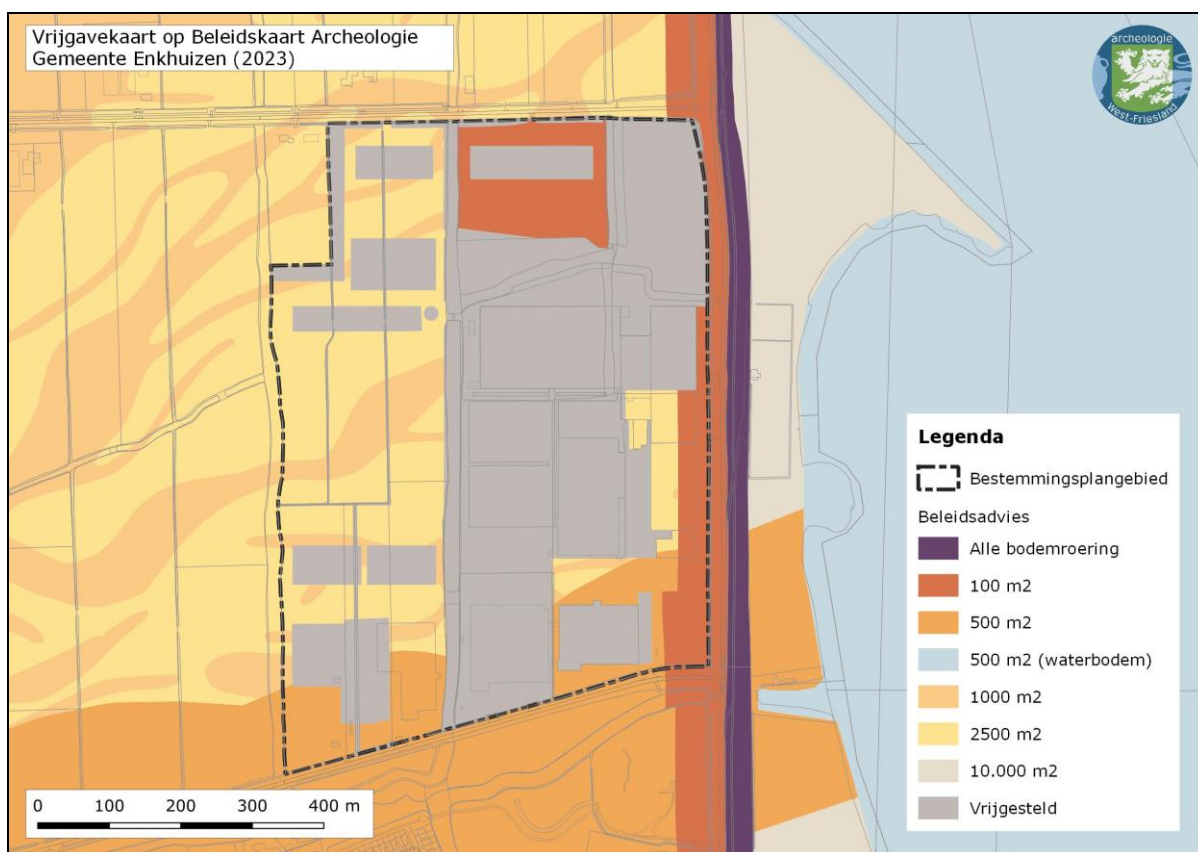
Een gebruikelijke lichte kasfundering classificeert als archeologie-vriendelijk. De eventuele aanwezige archeologische resten kunnen daarmee ter plaatse van de kassen in de bodem behouden blijven. Indien alleen paaltjes worden ingeheid vanaf maaiveld in een wijd gesteld palenplan en geen extra graafwerk t.b.v. bouwrijp maken wordt uitgevoerd, zullen de eventueel aanwezige archeologische resten niet onevenredig worden aangetast. Nader archeologisch onderzoek is in dat geval niet noodzakelijk. Een dergelijke lichte kassenfundering maakt het mogelijk om de resten in situ te behouden en in de toekomst nog archeologisch onderzoek uit te voeren.

Beleidskaart Archeologie 2023

In het aanvullend advies van Archeologie West-Friesland is aangegeven dat bij de bestemmingsplanwijziging de vrijstellingsgrenzen van de beleidskaart archeologie kunnen worden overgenomen in de vorm van dubbelbestemmingen. Het oostelijk deel van het plangebied is grotendeels vrijgegeven. De grenzen kunnen indien gewenst digitaal worden aangeleverd (afb. 4).

De vigerende archeologische beleidskaart van de gemeente Enkhuizen is in 2013 gemaakt door RAAP Archeologisch adviesbureau.⁴ In de Erfgoednota van Enkhuizen uit 2021 (Erfgoed als vliegwiel) is gesteld dat de beleidskaart dringend toe is aan een update.⁵ Daarom is in 2022/2023 een actualisering van de beleidskaart uitgevoerd. Het doel hiervan was driedelig. In de eerste plaats zijn onderzochte terreinen, bijvoorbeeld percelen waar een opgraving heeft plaatsgevonden, vrijgegeven. Hiernaast is de beleidskaart uit 2013 op detailniveau gecorrigeerd, met name bij de begrenzing van de historische binnenstad. Ten derde worden enkele wijzigingen voorgesteld om de kaart te uniformeren aan de beleidskaarten van andere gemeenten in oostelijk West-Friesland.

Voor de zones met een middelhoge verwachting voor bewoning uit de prehistorie wordt voorgesteld om de vrijstellingsgrens te wijzigen van 15.000 naar 2.500 m². Uit archeologische onderzoek van de afgelopen 10 jaar binnen deze zones blijkt dat hier wel degelijk (grootschalige) bewoning uit de Bronstijd aanwezig kan zijn. Het bekendste voorbeeld hiervan is de opgraving Kadijken.

Afbeelding 4. Vrijgavekaart plangebied Uitbreiding ENZA op de beleidskaart archeologie 2023.

⁴ Molenaar & Van Berkel 2013.

⁵ Gemeente Enkhuizen 2021.

2. Bronnen

Groot, A.S. de & C.M. Soonius, 2022. Uitbreiding ENZA(Haling), Enkhuizen, gemeente Enkhuizen. Aanvullend Archeologisch Advies (16-10-2022). Adviesnummer 22177. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Groot, A.S. de, 2022. Uitbreiding ENZA (Haling 1 E), Enkhuizen, gemeente Enkhuizen. Programma van Eisen (goedgekeurd 16-02-2023). PvE nummer 21177. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Molenaar, S. & R. van Berkel, 2013. Archeologische Beleidsnota Gemeente Enkhuizen. *RAAP-rapport 1591*. Archeologisch Adviesbureau RAAP, Weesp.

Soonius, C.M., A.S. de Groot & D.M. Duijn, 2023. Actualisering beleidskaart gemeente Enkhuizen (concept). Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Wal, A. ter, 2023. Evaluatierapport Enkhuizen, Uitbreiding Enza. Een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P). Projectnummer A-22.0915. Versie 1.2 (11-05-2023). BAAC, 's-Hertogenbosch.